

Postulaty dotyczące zmian w prawie upadłościowym i restrukturyzacyjnym

Analiza obecnej sytuacji

- Na ten moment **brak jest jakichkolwiek dostępnych projektów rządowych przewidujących dokonanie zmian w prawie upadłościowym i restrukturyzacyjnym** – jednocześnie wiele przedsiębiorstw z różnych sektorów (retail, gastronomia, transport) w związku z zaistniałą sytuacją stała się zagrożona niewypłacalnością lub prawdopodobnie już jest niewypłacalna. Zgodnie z doniesieniami medialnymi, Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z Ministerstwem Aktywów Państwowych przygotowały projekt nowelizacji przepisów prawa upadłościowego oraz restrukturyzacyjnego. Projekt ten ma być częścią kolejnej specustawy w związku z epidemią COVID-19.
- Sądowe postępowania restrukturyzacyjne zmierzające do zachowania przedsiębiorstw dłużników i umożliwienie im powrotu do gry rynkowej, a jednocześnie zapewniające zabezpieczenie majątku dłużnika przed działaniami wierzycieli, powinny stać się bardziej przystępne dla (w szczególności) małych i średnich przedsiębiorców.
- Z uwagi na **znaczące obciążenie sądów upadłościowych i restrukturyzacyjnych** (i przewidywany wzrost tego obciążenia), należy zastanowić się nad wprowadzeniem zmian legislacyjnych, które pozwolą na dokonanie odpowiedniego zabezpieczenia majątku dłużników szybciej niż poprzez otwarcie restrukturyzacji (na które dłużnik może czekać miesiącami od złożenia wniosku restrukturyzacyjnego).
- Analogicznie: **potrzebne jest uproszczenie wymagań dotyczących wniosku upadłościowego i załączników – w tej chwili przygotowanie załączników do wniosku upadłościowego wymaga znacznych nakładów czasowych** po stronie spółki i jej służb księgowych, a proces otwierania upadłości często trwa miesiącami – bardzo często nie ma wtedy już czego ratować.

Kluczowe postulaty

- Zawieszenie na czas obowiązywania stanu epidemicznego i odpowiedni okres po ustaniu tego stanu domniemania niewypłacalności** polegającego na przyjęciu, iż dłużnik utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych jeśli opóźnienie w ich wykonaniu przekracza trzy miesiące; (art. 11 ust. 1a Prawa Upadłościowego). Zawieszenie to powinno dotyczyć jednak wyłącznie podmiotów, których sytuacja finansowa pogorszyła się w związku z obowiązującymi kolejno stanem zagrożenia epidemicznego oraz stanem epidemii spowodowanych COVID-19.
- Wprowadzenie rozwiązania na kształt rozwiązania przyjętego w Hiszpanii – **zawieszenie możliwości składania wniosków upadłościowych przez wierzycieli w okresie stanu epidemicznego i w odpowiednim okresie po ustaniu tego stanu**. Wnioski upadłościowe wierzycieli są relatywnie często składane jako substytut egzekucji lub ich celem jest wymuszenie na dłużniku dokonania zapłaty na rzecz wnioskodawcy w sytuacji gdy brak jest podstaw do ogłoszenia upadłości. Rozwiązanie pozwoliłoby ponadto na odciążenie sądów upadłościowych w tym krytycznym czasie.
- Na czas po ustaniu stanu epidemicznego: (i) **uproszenie procedur otwierania postępowań restrukturyzacyjnych oraz upadłościowych, lub (ii) usprawnienie procesu zabezpieczania majątku dłużnika i roztaczania pieczy nad nim przez sąd upadłościowy i tymczasowego nadzorcę**, tak, aby umożliwić szybkie zabezpieczenie substancji majątkowej upadłego/restrukturyzowanego przedsiębiorstwa (w jurysdykcjach zachodnioeuropejskich zabezpieczenie majątku i przejęcie nad nim pieczy przez sąd upadłościowy lub nadzorcę/syndyka, to bardzo często kwestia jednego lub kilku dni; w Polsce, nadal tygodni a czasem miesięcy).
- Warto również zwrócić uwagę, iż podpisana w dniu 31 marca 2020 r. tzw. tarcza antykryzysowa przewiduje wsparcie dla przedsiębiorców, który nie zalega ze składkami na ZUS lub podatkami. Oznacza to, że na ten moment, niemal wszyscy przedsiębiorcy, którzy ze względu na stan epidemii będą zmuszeni zawiesić lub opóźnić spłatę zobowiązań publicznoprawnych są pozbawieni pomocy. Tarcza antykryzysowa ponadto wprowadza warunek przyznania wsparcia w postaci złożenia oświadczenia, że wobec danego przedsiębiorcy nie zachodzi „przesłanka do ogłoszenia upadłości”, który to wymóg również może znacznie ograniczyć dostępność pomocy tym, którzy jej w tej chwili najbardziej potrzebują. Należy postulować więc doprecyzowanie tych wymogów w dalszych specustawach o zastrzeżenie, iż jedynie niespełnianie tych wymogów przed ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego wyklucza możliwość otrzymania pomocy.**